

پیدا و پنهان مذاکرات قطر و عربستان در گزارش «توسعه ایرانی»

ماه عسل منهای اخوان المسلمین؟

شیراز گلزاری

بحران در شورای همکاری خلیج

فارس از پنجم ژوئن سال ۲۰۱۷ تاکنون ادامه دارد. عربستان سعودی، امارات، بحرین و مصر علناً تمام روابط خود را با قطر قطع کردند و این موضوع تنها در فاز سیاسی اتفاق نیفتاد، بلکه روابط تجاری میان این کشورها به حدی بحرانی شد که قطر برای تامین مایحتاج روزانه خود دست به دامن ایران و ترکیه شد؛ چرا که قطر تنها کشوری در حوزه خلیج فارس است که نیازمندی‌های کشورش را به صورت روزانه تامین می‌کند. اینکته چرا و چگونه روابط قطر و عربستان به اینجا کشیده شد و اتفاق‌های عجیب و غریب در این مسیر رخ داد، موضوعی است که بخشی از آن «ایدئولوژیک» و قسمت دیگر آن به رقابت‌های منطقه‌ای و همچنین بلند پروازی‌های عربستان مربوط است.

قبل از هر چیز باید متوجه بود که سعودی‌ها به دلیل استقرار مکه و مدینه در خاک کشورشان، از خود با عنوان حافظ و کلیددار خادمین شریفین نام می‌برند. همین موضوع باعث شده آنها از یک سو خود را سر

سلسله و رهبر جهان اسلام بنامند و از طرف دیگر عنوان پیشتاز و «برادر بزرگتر» کشورهای عربی را برای خود برگزینند. طبیعی است عنوانی که سعودی‌ها برای خود برگزیدند، حامل پیام‌های ایدئولوژیک و البته سیاسی است که به خوبی نشان می‌دهد ریاض چگونه میان دوست و دشمنان خود خط قرمز می‌کشد. برای درک بهتر این موضوع باید به مدل نگاه سعودی‌ها به جریان اخوان المسلمین اشاره کنیم. این جریان در سال ۱۹۲۸ در اسماعیلیه مصر توسط «حسن البناء» پایه‌گذاری شد که خودش در سال ۱۹۴۹ توسط نیروهای امنیتی دولت مصر ترور شد. از همان موقع نه تنها حکومت مصر بلکه سعودی‌ها و سایر کشورهای حوزه خلیج فارس، تشکیلات عربی‌ش و طویل اخوان المسلمین را دشمن شماره یک خود خواندند و این تضاد و تقابل تا امروز به قوت ادامه دارد.

قطر و اخوان المسلمین

تشکیلات اخوان المسلمین به نوعی خود را اصلاح‌کننده امور اجتماعی و حتی سیاسی در کشورهای عربی و اسلامی معرفی کرده است. آنها به صورت ضمنی معتقد بودند که در جامعه اسلامی همیشه حرکت‌های اصلاحی و

اجتماعی بر اشخاص متکی بوده است و شاید اولین بار بود و بر این اساس باید این روند، سر و شکل نظام‌مند به خود بگیرد. اخوان المسلمین باور دارد که لزوم یک جریان دارای شکل سیستمی و تشکیلاتی برای اصلاحات یک کشور، از واجبات سیاسی و اجتماعی به حساب می‌آید و همین موضوع باعث شده تا اخوان المسلمین، تنها در یک جا مشغول فعالیت نباشد و شبکه‌های خود در تمام بلاد اسلامی و دنیا گسیل کند که قطر هم یکی از اهداف آنها بود. رابطه اخوان با جامعه قطر همیشه با نوعی ایهام همراه بوده است.

به عبارتی تجربه اخوان المسلمین در قطر فاقد اطلاعات و منابع قابل استناد است؛ چه در سطح فکری و چه در سطح عملی و همچنین در زمان فعالیت در قطر و چه در زمان بعد از انحلال، بیشتر فعالیت‌های اخوان به رمزگشایی نیاز دارد. آنچه از بررسی اسناد موجود در باب ارتباط اخوان المسلمین با قطر به دست می‌آید این است که حاکمیت‌های سنتی و سلطنتی در کشورهای خلیج و جنوبی از این دست سعی می‌کنند با استفاده از تبیین خوب اخوانی‌ها از نظام سیاسی اهل سنت، به نوعی خلأ مشروعیت خود را به وسیله ارتباط

اخوان المسلمین را یک سازمان تروریستی می‌دانستند و این تفکر تاکنون ادامه دارد؛ چرا که اصولاً نظام‌های توتالیتر عربی که در حاشیه خلیج و غرب آسیا حضور دارند، تماماً مخالف باز شدن روزنه‌های تغییر و اصلاح یا کوتاه آمدن از مواضع محافظه کارانه خود هستند. در مقابل اخوان المسلمین طی این سال‌ها راه‌آسآس به دنبال آن بوده تا بتواند از فاصله میان حاکمیت‌های عربی با مردم به نفع خود استفاده کند و کنشگری سیاسی و اجتماعی را با چاشنی یارگیری بومی جلو ببرد که تا حد زیادی موفق عمل کرد. نمونه این موفقیت را باید پیروزی «محمد مرسی» به عنوان رئیس جمهوری مصر پس از سقوط حسنی مبارک دانست؛ چرا که او مهره بی‌بدیل اخوان المسلمین بود اما سعودی‌ها تاب نیاوردند و علیه او دست به کودتا زدند که ماحصل آن به روی کار آمدن ژنرال عبدالفتاح السیسی بود.

دور دور، نزدیک نزدیک!

فارغ از ابعاد درگیری‌هایی که بر سر اخوان المسلمین میان ریاض و دوحه طی سال‌های اخیر به وجود آمده، باید بدانیم که این موضوع یک بحث کاملاً ایدئولوژیک است؛ چرا که اخوانی‌ها عملاً وهابیتی سعودی را مورد هدف قرار داده‌اند و بارها بر آنها تاخته‌اند اما مسائلی دیگری هم وجود دارد که باعث شد عربستان و قطر از یکدیگر دور شوند. یکی از این مسائل، مسابقه دوحه و ریاض در مورد تامین مالی و لجستیکی داعش و القاعده از سال ۲۰۱۱ تاکنون است. در بحبوحه جنگ سوریه هر دو کشور به حدی بر آتش این جنگ دمیدند که تمام دنیا فریادشان در آمد. همین موضوع را امروز در لیبی شاهد هستیم؛ چرا که قطری‌ها به همراه ترکیه از دولت وفاتی ملی به رهبری فائز السراج که اتفاقاً ریشه اخوانی دارد حمایت می‌کنند و در مقابل عربستان و امارات در حال دفاع از خلیفه فخر هستند. موضوع دیگر بحث شبکه الجزیره و مشتقات آن است؛ به گونه‌ای عربستان معتقد است، تشکیلات رسانه‌ای الجزیره یک کشور است که درون آن قطر قرار دارد!

اخوان المسلمین به دنبال آن بوده تا بتواند از فاصله میان حاکمیت‌های عربی با مردم به نفع خود استفاده کند و کنشگری سیاسی و اجتماعی را با چاشنی یارگیری بومی جلو ببرد که تا حد زیادی موفق عمل کرد و تجربه محمد مرسی یکی از دستاوردهای آنها بود

اخوان توجیه و تامین کنند. شاید قطر یکی از این کشورها باشد اما مساله مهم این است که اعتماد «شیخ علی عبدالله آل ثانی» که در دهه ۵۰ حاکم قطر بود به اخوانی‌ها باعث شد این جریان در قطر پا بگیرد و حتی موجب شد موج اخوانی‌های متورازی از انقلاب دهه ۱۹۸۰ سوریه و اخوانی‌های فراری از فضای سنگین مصر برای یافتن کشور امن به قطر پناه ببرند. در مقابل بسیاری از کشورهای حاشیه خلیج فارس مانند عربستان و به دنبال آن بحرین که حاکمیت سنتی و ایدئولوژی بسته آنها مخالف هر گونه اصلاح یا پیدایش احزاب و تشکیلات اجتماعی و سیاسی بود، تشکیلات

خبر

واکنش حزب الله لبنان به احتمال جنگ با رژیم صهیونیستی

معاون دبیر کل حزب الله لبنان در سخنانی درباره احتمال وقوع جنگ میان مقاومت اسلامی لبنان و رژیم صهیونیستی موضع گیری کرد. به گزارش النبره، شیخ نعیم قاسم معاون دبیر کل حزب الله لبنان اعلام کرد: ادامه روند لبنان به شکل کنونی قابل قبول نیست و ما به شکل آشکار اعلام کرده‌ایم که باید دولت در راستای توقف این فروپاشی تشکیل شود. وی افزود: به پیوسته وزیر خارجه آمریکا چند روز قبل گفته بود که خواهان حضور حزب الله در دولت و روند سیاسی لبنان نیست، آمریکا باید از دخالت‌های خود دست بردارد زیرا حزب الله بخشی از لبنان است. نعیم قاسم بیان کرد: حزب الله ارضی را آزاد کرده است و در راستای خدمت به مردم و آینده آنها حرکت می‌کند. به این دلیل که آمریکا و انگلیس همدست اسرائیل اشغالگر و متجاوز و جنایتکارند؛ علیه حزب الله موضع گیری می‌کنند. اینکته

تصویب قطعنامه راهکار دو کشوری توسط مجلس نمایندگان آمریکا

مجلس نمایندگان آمریکا جمعه شب در اقدامی متناقض با سیاست‌های دولت ترامپ در قبال مساله فلسطین، قطعنامه‌ای را در حمایت از راهکار «دو کشوری» تصویب کرد. به گزارش شبکه‌های خبری، مجلس نمایندگان آمریکا با قطعنامه غیر الزام‌آور درباره پرونده فلسطین موافقت کرد که تاکنون در راهکار «دو کشوری» به تنهایی ضامن بقای اسرائیل به عنوان یک «کشور یهود» است و خواسته‌های مشروع فلسطینی‌ها برای تشکیل کشورشان را بر آورده می‌کند. قطعنامه مذکور از سوی سه نماینده دموکرات این مجلس شامل آلن لوونثال، گری کانلی و کارن باس ارائه شده است. در مقابل چپ‌گراها با قطعنامه مذکور مخالفت کردند. رشیده طلبی اعلام کرد که با تشکیل دو کشور به صورت جداگانه مخالف است بلکه ترجیح می‌دهد یک کشور تشکیل شود که اسرائیلی‌ها و فلسطینی‌ها در آن حقوق مساوی داشته باشند. کاخ سفید و دولت اسرائیل هنوز واکنشی به این قطعنامه نشان نداده‌اند.

خبر

دولت موقت بولیوی برای سرکوب مخالفان از اسرائیل کمک خواست

دولت موقت بولیوی به دنبال کمک رژیم صهیونیستی برای سرکوب فعالیت‌های چپ‌گرایان و مخالفانش است. خبرگزاری رویترز، دولت کودتا در بولیوی از اسرائیل خواست تا به مقام‌های این کشور برای مبارزه با «تروریسم» کمک کرده و مانع از آنچه توطئه‌های «نیکلاس مادورو» رئیس جمهوری مستعفی ونزوئلا برای بی‌ثبات کردن منطقه نامید، شود. «ارتورو موریلو» وزیر کشور دولت کودتا در بولیوی گفت که پلیس مشغول تحقیق درباره چپ‌های رادیکالی است که با مادورو و کارتل‌های مواد مخدر ارتباط دارند و به تظاهرات پس از استعفاي مرالس دامن زدند و در جمع نیروهای پلیس این کشور گفت: «فرد پلیس قوی هستند و با کسی شوخی ندارند ماهمچنان به آماده‌سازی آن‌ها ادامه می‌دهیم.» موریلو در ادامه عنوان کرد که رژیم صهیونیستی به همراه چند دولت دیگر، در تمرین و تجهیز نیروهای پلیس به بولیوی کمک کرده

از سرگیری مذاکره آمریکا و طالبان در قطر

یک منابع آگاه اعلام کرد، دولت آمریکا (لشنیه) مذاکرات با طالبان را در دوحه قطر از سر گرفت. تمرکز این مذاکرات بر کاهش خشونت‌هایی است که می‌تواند به آتش بس و مذاکرات بین افغانستان منجر شود. به گزارش خبرگزاری فرانسه در سپتامبر سال جاری میلادی طالبان و دولت آمریکا در آستانه امضای یک توافق بودند اما در پی حملات مرگبار طالبان در کابل که به کشته شدن یک سرباز آمریکایی منجر شد، این مذاکرات متوقف شد. واشنگتن مذاکرات با طالبان را امروز در قطر در حالی از سر گرفته که دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا اقدامات دیپلماتیک را که می‌توانست به پایان طولانی‌ترین جنگ آمریکا منجر شود، متوقف کرد. همچنین گفته می‌شود که این مذاکرات راه را به سوی مذاکرات مستقیم بین طالبان و دولت کابل که می‌تواند به توافق احتمالی صلح پس از ۱۸ سال جنگ منجر شود، هموار کند.

از حمله پهبادی به مقتدی صدر

تا تحریم عصاب اهل حق

علیه امنیت ملی عراق

یکی از نزدیکان رهبر جریان صدر عراق از حمله پهبادی به محل اقامت مقتدی صدر در شهر نجف خبر داد. همچنین گردان‌های سرایا السلام وابسته به جریان صدر تهدید کردند اگر ثابت شود طرف سیاسی در این حمله دست داشته پاسخی بی سابقه به این حمله می‌دهند. به گزارش سومر به نیوز، صالح محمد العراقی، از منابع نزدیک به جریان صدر عراق گفت که منطقه «الحنا» در نجف هدف حمله پهبادی توسط پهباد مسیریاب قرار گرفت. این منبع به جزئیات حمله اشاره‌ای نکرد و تنها گفت این حمله پس از آن صورت گرفت که رهبر جریان صدر عراق به گروه موسوم به «کلاه آبی‌ها» دستور داد از تظاهر کنندگان در بغداد و نجف حمایت کنند. کلاه آبی‌ها از حامیان جریان صدر هستند که به دستور رهبر جریان صدر و به منظور حفاظت از معترضان در میدان‌های محل تظاهرات مستقر شده‌اند. همچنین اعلام شده تحقیقات در این باره ادامه دارد. هنوز مشخص نیست که آیا مقتدی صدر رهبر جریان صدر در این مکان حضور داشته و در جریان حمله آسیبی دیده است یا خیر اما خبرگزاری فرانسه اعلام کرده مقتدی صدر در عراق نیست. صالح محمد العراقی نزدیک به مقتدی صدر از موافقت خود با درخواست یکی از حامیان صدر برای تظاهرات میلیونی در نزدیکی محل اقامت مقتدی صدر در مرکز نجف خبر داد. یکی از حامیان صدر خواستار برگزاری تظاهراتی نزدیک محل اقامت صدر شده است. وی از این تجمع به میلیونی حنا یاد کرده است. همزمان گردان‌های السلام اعلام کرد اگر ثابت شود که هر طرفی در این حمله دست داشته پاسخی بی سابقه به عامل حمله داده می‌شود.

به موازات این اتفاق، وزارت خزانه‌داری آمریکا چهار شخصیت عراقی به نام‌های خمیس فرحان الخنجر العیسای، لیث الخزعلی، برادرش قیس الخزعلی و حسین فلاح الالامی را در لیست تحریم خود قرار داد. به گزارش شبکه‌های میادین، دویود شنکر، معاون وزیر خارجه آمریکا در امور خاور میانه با اعلام این اعمال تحریم‌ها اظهار کرد، این روند ادامه دارد و تحریم‌ها مسؤولان دیگر را نیز شامل خواهند شد.

شنکر همچنین مداخله کشورش در امور عراق را به گونه‌ای وارونه تفسیر کرد و مدعی شده است، آمریکا از حاکمیت و ثبات عراق حمایت می‌کند و به مشورت‌های امنیتی خود با مقامات عراق ادامه می‌دهد. وی نسبت به اینکه شاهد تعهد مقامات عراقی به همکاری با آمریکا باشد، ابراز تمایل کرد. این مقام آمریکایی در اظهاراتی مضحک ادعا کرد، آمریکا ملت عراق را در فراهم سازی آنچه دولت عراق نتوانست محقق کند، یاری می‌کند! در این راستا معاون وزیر خارجه آمریکا مدعی شد، این تحریم‌ها به دولت عراق برای تقویت موسسات قانون اساسی خود کمک می‌کند و در توجیه این اقدام کشورش مدعی شد، ایران حاکمیت عراق را نقض می‌کند. این تازه‌ترین دور تحریم‌هایی است که در آن اشخاص حقیقی عراقی با گروه‌های شبه نظامی هدف فشارهای واشنگتن قرار می‌گیرند. در میان چهار نفر جدید، قیس خزعلی، دبیر کل گروه «عصاب اهل حق» معروف‌ترین چهره تحریم شده است. رئیس کمیته امنیت و دفاع پارلمان عراق از اسقرار نیروهای ارتش و پلیس این کشور در منطقه السنک بغداد در پی حمله مجدد افراد مسلح به معترضان در این میدان خبر داد. به گزارش شبکه‌های خبری، محمدرضا الحیدری، رئیس کمیته امنیت و دفاع پارلمان عراق (لشنیه) اعلام کرد که گروهی از افراد مسلح ناشناس با حمله به معترضان در منطقه السنک بغداد به سمت آنها شلیک کردند. وی افزود: پس از این حمله نیروهای ارتش و پلیس عراق در منطقه السنک مستقر شدند. در همین راستا، سفارت آمریکا در بغداد حمله شب گذشته افراد مسلح به معترضان در این منطقه را «وحشتناک» خواند و خواستار مجازات عاملان این حمله شد.